

SPIS TREŚCI

WSTĘP

13

Rozdział 1

BIOLOGICZNE PODSTAWY PSYCHIKI

15

Mikroskopowa budowa systemu nerwowego

15

Neuron

17

Gleję

25

Makroskopowa budowa systemu nerwowego

27

Ośrodkowy układ nerwowy

27

Mózg

27

Rdzeń kręgowy

29

Mózdzek

30

Ośrodkowe podkorowe

30

Obwodowy system nerwowy

31

Rola poszczególnych struktur mózgu

34

Półkule mózgowe

34

Ośrodkowe pamięci

40

Ośrodkowe mowy

41

Ośrodek regulacji okresów czuwania i snu

44

Inne aspekty funkcjonowania mózgu człowieka

46

Płóć mózgu

46

Doznania fantomowe

48

Deprywacja sensoryczna

50

Biologiczne podłoże agresji

53

Bibliografia

56

Rozdział 2**PAMIĘĆ I UCZENIE SIĘ**

58

Fazy procesów pamięciowych	59
Zapamiętywanie, uczenie się	59
Pamiętanie – zapomnianie	61
Przypominanie, rozpoznawanie	64
Przykład zadania badającego pamięć	66
Rodzaje pamięci	67
Warunkowanie klasyczne, instrumentalne (sprawcze) i ewaluatywne	70
Nadczynność pamięci	72
Pamięć wszczepiona – fałszywe wspomnienia	73
Imprinting – u podstaw tworzenia się więzi rodzinnych i preferencji seksualnych	76
Zasady efektywnego wykorzystania pamięci	84
Bibliografia	85

Rozdział 3**MYŚLENIE I ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW**

87

Rodzaje myślenia	87
Operacje myślowe	90
Rozwiązywanie problemów	94
Zadania badające skuteczność rozwiązywania problemów	100
Zaburzenia myślenia	100
Bibliografia	101

Rozdział 4**ZDOLNOŚCI I INTELIGENCJA**

102

Zdolności, ich specyfika i rodzaje	102
Zdolności: wrodzone czy nabyte?	104
Inteligencja ogólna	105
Interpretacja ilorazu inteligencji	108
Testy inteligencji ogólnej	109
Teorie inteligencji ogólnej	113
Znaczenie badania inteligencji ogólnej	115
Inne rodzaje inteligencji	115

Inteligencja emocjonalna	116
Sztuczna inteligencja	120
Inteligencja pozaziemska	128
Inteligencja zwierząt	129
Inteligencja pojęciem socjologicznym	132
Inteligencja społeczna	132
Inteligencja ekologiczna	133
Bibliografia	134
Rozdział 5	
EMOCJE, STRES, MOTYWACJA	137
Charakterystyka emocji	137
Biologia emocji	139
Stres	139
Lęk	143
Rodzaje lęku	143
Wpływ lęku i strachu na zachowanie	145
Agresja	146
Motywacja	154
Bibliografia	156
Rozdział 6	
OSOBOWOŚĆ	158
Różne sposoby rozumienia pojęcia osobowości	158
Teorie osobowości	160
Osobowość formą różnic indywidualnych	160
Osobowość systemem stałych cech	164
Osobowość rodzajem związku człowieka ze światem (teorie relacyjne)	165
Osobowość konfiguracją bodźców i reakcji (teorie behawiorystyczne)	169
Osobowość funkcją sił dynamicznych: potrzeb i popędów (teorie psychoanalityczne)	172
Osobowość w psychologii humanistycznej	181
Osobowość centralnym systemem regulacji i integracji	185
Bibliografia	186

Rozdział 7**KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA**

Rodzaje komunikacji interpersonalnej	190
Szum w komunikacji interpersonalnej	195
Skuteczna komunikacja interpersonalna	195
Asertywność w komunikacji interpersonalnej	197
Bibliografia	199

Rozdział 8**NEGOCJACJE**

Czym są negocjacje?	200
Negocjacje sposobem osiągania porozumienia i rozwiązywania konfliktów	204
Kiedy należy negocjować?	204
Kto powinien negocjować (skład zespołu negocjacyjnego)?	204
Miejsce negocjacji (przestrzeń negocjacyjna)	205
Zachowanie negocjatorów podczas negocjacji	206
Uwarunkowania przebiegu negocjacji (istotne czynniki dla przebiegu negocjacji)	207
Kontekst negocjacji	207
Zdobywanie i wykorzystywanie informacji ważnych w negocjowaniu	207
Reguły i sposoby negocjowania	208
Taktyki, chwytły i błędy negocjacyjne	209
Typy i style negocjacji	211
Strategie negocjacji	212
Fazy negocjacji	213
Podmiotowe uwarunkowania skuteczności negocjacji	215
Bibliografia	216

Rozdział 9**KONFLIKT JEGO RODZAJE I CECHY**

Rodzaje konfliktów	218
Fazy, uwarunkowania i postawy wobec konfliktów	220
Fazy konfliktu	220
Uwarunkowania konfliktów	220

Postawy wobec konfliktów	220
Bibliografia	221
Rozdział 10	
WYWIERANIE WPŁYWU	222
Manipulacja	222
Stopnie (cele) ingerencji poprzez manipulacje w psychikę innych	223
Reguły i sposoby manipulowania innymi	226
Obrona przed manipulacją	230
Oddziaływanie podprogowe (subliminalne)	231
Historia badań spostrzegania podprogowego	233
Przekaz podprogowy w muzyce rockowej	240
Reklama podprogowa	242
Sugestia	247
Hipnoza	252
Sugestopedia	261
Efekt placebo	262
Narkoanaliza	264
Infradźwięki	265
Manipulacja elektroniczna	266
Bibliografia	271
Rozdział 11	
PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY FUNKCJONOWANIA CZŁOWIEKA W DRUGIEJ DEKADZIE XXI WIEKU	274
Geneza i historia internetu	275
Człowiek w dobie internetu	278
Telefon komórkowy – smartfon	280
Bibliografia	280
Rozdział 12	
KIEROWANIE KARIERĄ	282
Fazy procesu kadrowego	285
Planowanie zasobów ludzkich	285

Analiza i opis stanowiska pracy	285
Określenie pożądanych cech pracownika	286
Przegląd zasobów ludzkich	288
Rekrutacja	289
Rozmowa	289
Metody stosowane w procesie rekrutacji	291
Rozmowa kwalifikacyjna	291
Badanie festowe	292
Okres zatrudnienia	294
Wprowadzenie do pracy	294
Przenoszenie	294
Awans	295
Skierowanie do innej pracy (na tym samym szczeblu)	296
Działania służące zatrzymaniu wartościowych pracowników w firmie (planowanie karier indywidualnych)	296
Degradacja	298
Odejście pracownika	298
Kreowanie wizerunku	299
Sposoby efektywnego poszukiwania pracy	300
Życiorys i list motywacyjny	300
Jak korzystnie zaprezentować się podczas rozmowy kwalifikacyjnej?	303
Bibliografia	304

Rozdział 13

ZABURZENIA PSYCHICZNE I ICH LECZENIE

Zdrowie – choroba; norma – patologia; normalność – obłąd, szaleństwo	305
Klasyfikacje schorzeń psychicznych	307
Zaburzenia lękowe	309
Zaburzenia nastroju	315
Przeżycia traumatyczne i zaburzenia związane ze stresem	324
Zespół stresu pourazowego (PTSD)	324
Zaburzenia osobowości	326
Schizofrenia i inne zaburzenia psychotyczne	338
Schizofrenia	340
Częstość występowania	345
Wiek zachorowań	345
Przebieg choroby	345

Fazy schizofrenii	346
Przyczyny schizofrenii	347
Biologiczne podstawy	347
Czynniki psychospołeczne	348
Leczenie schizofrenii i innych psychoz	352
Uzależnienia	364
Mechanizm powstawania uzależnienia	366
Uzależnienia od substancji psychoaktywnych	373
Uzależnienia od czynności	396
Zaburzenia odżywiania	418
Zaburzenia seksualne i tożsamości płciowej	425
Zaburzenie tożsamości płciowej – transseksualizm	427
Zaburzenia preferencji seksualnych – parafilie	428
Dysfunkcje seksualne	430
Zaburzenia snu i czuwania	431
Leczenie zaburzeń psychicznych	437
Bibliografia	447

INDEKS RZECZOWY	453
------------------------	-----

INDEKS NAJWAŻNIEJSZYCH NAZWISK	457
---------------------------------------	-----

Pierwsze rozdziały poświęcono problematyce podstawowych procesów psychologicznych. W kolejnych omówiono zagadnienia, których poznania może służyć zwiększeniu efektywności własnego działania i kompetencji psychologicznych: komunikacji, negocjacji, manipulacji i ochrony przed nią, oraz kierowania karierą zawodową. I to zarówno od strony pracodawcy, pracownika oraz poszukującego pracy. Ostatnie rozdziały to omówienie zagadnień specyfiki społeczeństwa informacyjnego i problematyki zaburzeń psychicznych i metod ich leczenia. Zapraszamy do lektury.

Andrzej Augustyniak